

beeld: atelier pro

Herinrichting Lammermarkt, Leiden

De Lammermarkt is op momenteel een plek in Leiden die niet uitnodigt tot lang verblijf. De grote schaal, de geparkeerde auto's en het voortdurend passerende verkeer maken het tot een onaantrekkelijk gebied. Drie dagen per jaar is het er druk, de rest van het jaar oogt het veel te groot. Voor de prijsvraag heeft atelier PRO elementen uit de historische opzet gebruikt om van de Lammermarkt in Leiden een plek te maken, die wel prettig en herkenbaar is.

In de 17e eeuw stonden er 19 windmolens op de bolwerken van Leiden, waarvan alleen de Valk op de Lammermarkt nog over is. Van de bolwerken zelf, die ooit zo krachtig de stad omlijstten, is ook niet veel meer te bespeuren. Oorspronkelijk had het bolwerk van de Lammermarkt een herkenbare geometrische vorm en was het aan de stadszijde begrensd door een bouwblok, waardoor de plek zelf veel beter gedefinieerd was.

Om de plek prettig voor verblijf en herkenbaar te maken, is het idee ontstaan om elementen uit de historische opzet te gebruiken. Daartoe is uitgegaan van een combinatie van het bolwerk met het bouwblok, dat hier vroeger gestaan heeft. Een groene

wal omsluit een nieuw vijfhoekig plein rond de molen. Door de wal geleidelijk op te laten lopen naar de straatzijde en de afmeting te geven van het vroegere bouwblok, ontstaat een accent en een geprononceerde straatwand aan de Lammermarkt. Op en rond de nieuwe wal is er ruimte voor groen, zodat de Lammermarkt weer een parel wordt in de groene ketting rond de Singelgracht.

Lammermarkt heeft daarnaast potentie om het hart van het cultuurtwartaar te worden. De molen zorgt voor herkenbaarheid en krijgt een centrale plek op het nieuwe plein. Hij kan ook gebruikt worden voor het creëren van een sokkel, die bij speciale gelegenheden kan dienen als podium. De groene wal kan dienst doen als culturele broedplaats, er zijn verhuurbare ruimten in opgenomen (hierdoor wordt de wal ook betaalbaar), die flexibel zijn in grootte en zich heel goed lenen voor galleries, ateliers, werkplaatsen, etc. Het plein van de Lammermarkt wordt een interactieve publieke ruimte, een plek waar beweging, flexibiliteit en tijdelijkheid een belangrijke rol spelen. Zwerfende elementen, waar kunstenaars en galeriehouders hun werk op kunnen uitstellen, veranderen de ruimte voortdurend. Bovendien kan het plein plaats bieden aan allerlei activiteiten en manifestaties: boekenbeurs, concerten, biologische markt, sportevenementen, etc. De zonnige zijde van het plein is bij uitstek de plek voor bars, restaurants

Ontwerpteam
projectarchitect
Alex Letteboer, Martijn de Visser,
Karlo Yeung

Projectteam
samenwerkend architect
Buro Sant en Co

ATELIER PRO

en terrasjes. Door de nabijheid van het station en de binnenstad zou zelfs een grote trekker kunnen worden aangekoppeld. Het Nationaal Historisch Museum?

De pleinvloer wordt gemaakt van hergebruikte materialen uit de omgeving; gebakken klinkers, keitjes, stoepbanden, etc. Dit wordt samengevoegd tot een mozaïek, dat de ruimte een historisch en huiselijk karakter geeft. Door dit alles voelt het plein intiem aan, toch kan het met zijn afmetingen van 102 x 80m nog steeds de grote attracties van de kermis huisvesten.

Onder het bolwerk kan in twee lagen geparkeerd worden, de capaciteit bedraagt bijna 1.000 plaatsen. Dit schept de mogelijkheid om een deel van het doorgaand verkeer uit de omringende straten te halen en deels de grachtstructuur weer terug te brengen. In de opzet is rekening gehouden met de eventuele komst van de Rijn-Gouwelijn langs de Lammermarkt. De Lammermarkt wordt straks hét start- en eindpunt voor een dagje Leiden.

publicaties

Architectenweb.nl #redactie, jan 2011
De Architect.nl #nieuws, jan 2011
Beeldvullers.nl #uitslag prijsvraag
Lammermarkt, jan 2011